

## **Mitől ökoiskola egy iskola?**

Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása a válsággal való megküzdés egyik fő eszköze. Ehhez a célkitűzéshez járulnak hozzá az ökoiskolák iskolafejlesztő munkájuk során azzal, hogy a jövő generációk nevelése során a környezettudatosan cselekvő állampolgár eszményképét tartják szem előtt. Egy ökoiskola abban különbözik egy átlagos iskolától, hogy nem csak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a táborok szervezése során.

Az iskolai munkához több szálon kapcsolódik a helyi közösség. A helyi környezeti értékek és gondok részét képezik az iskola pedagógiai munkájának, a helyi pedagógiai programba beágyazottan.

## **Ökoiskolai tevékenységünk bemutatása**

Iskolánk tantestülete mindig is elkötelezett volt a környezeti nevelés kérdésében. 2010-ben úgy határoztunk, hogy átgondoltan, intézményesítetten és rendszerszerűen kívánunk foglalkozni a környezettudatosság és a fenntartható fejlődés pedagógiájának gyakorlati megvalósításával. Valljuk, hogy a környezeti nevelést nem lehet elég korán kezdeni. E feladat alkalmas helyszíne az iskola, ahol a közösség ereje, a személyes példaadás egyaránt segíti a munka hatékonyságát. Az Esztergomi József Attila Általános Iskola alapvető erkölcsi normának tekinti az egyéni tulajdon, köztulajdon védelmét, a biztonság, az ésszerű takarékoság, az egészséges és esztétikus környezet kialakítását és fenntartását, az alkotás örömeinek megélését és ennek nyomán a rongálás kiküszöbölését.

Nevelő-oktató munkánk során ezeket az értékeket szem előtt tartva éljük mindennapjainkat.

2010-ben megalakult a környezetvédelmi munkacsoport, melynek az iskolánkban működő munkaközösségek, a diákönkormányzat és a technikai dolgozók képviselői a tagjai. A pedagógus továbbképzések támogatásában előnyben részesülnek a fenntarthatóságra neveléssel kapcsolatos képzésre jelentkező kollégák. A munkaközösségek által szervezett belső továbbképzések témái között rendszeresen a komplex tanulásszervezési formák alkalmazása a fenntarthatóság témakörében, az erdei iskola tanulásszervezés módszertana, és a környezeti nevelési játékok megismerése. A fenntartható fejlődés szemléletének tudatosításához nélkülözhetetlen ismereteket beépítettük a tantárgyakba: Az osztályfőnöki, biológia, egészségtan órákon a környezetvédelem rendszeres témaként sorra kerül a drog, alkohol és dohányzás témakörei mellett. A természetismeret, biológia, kémia, földrajz, fizika, technika órákon a tantervi követelményeknek megfelelően környezettudatos nevelés folyik: beépültek az energiatakarékosság, újrahasznosítás, egészséges életmódra nevelés,

adalékanyagok nyomon követése, E-betűs jelzések, stb. témák. Esztergom kedvező fekvését, a Duna közelségét kihasználva a víz- és vízpart élővilágával terepgyakorlat keretében ismerkednek az érintett évfolyamok. Nyolcadik évfolyamon bevezettük a helytörténet tantárgyat. A Balassa Múzeummal együttműködve rendhagyó múzeumi órák keretében ismerkedhetnek meg lakóhelyük történelmével. A rajz és technika órákon a természetes anyagok, a fonás, a szövés megismerése mellett igyekszünk a helyi lehetőségeket kihasználva a népi mesterségeket bemutatni. A jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó vásárokon a gyerekek természetes anyagokból, saját készítésű portékákat árúsítanak, melynek bevételét az erdei iskola költségeinek csökkentésére használják fel.

Első osztályosaink 2 napos erdei iskolai előkészítő táborban felsőbb évfolyamosaink 3 - 5 napos erdei iskolában vesznek részt. Szerveztünk nyári környezetvédő tábort diákjainknak, ahol a Duna-Dráva Nemzeti Park természeti értékeit, szépségeit fedezhetik fel. Az Esztergom Barátainak Egyesülete szervezésében megvalósuló Városvédő táborban tanulóink rendszeresen részt vesznek és a város többi iskolájának tanulóival összefogva szépítik, gondozzák városunk történelmi emlékeit. Az erdei iskolában, nyári táborokban végzett munka eredményeit, élményeit a következő tanév elején, szeptemberben kiállítás keretében mutatják meg az itthon maradó társaiknak és a szülőknek.

Az Esztergomi Környezetkultúra Egyesülettel együttműködve rendszeres környezetvédelmi programokat szervezünk a 3 - 8. évfolyam számára. 2011-ben bevezetett gazdasági szakkör célja a gazdálkodás, és pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztése, hogy felnőtt korukban ésszerű gazdasági döntéseket tudjanak hozni, eligazodjanak a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Az alsó tagozatos tanulóink rendszeres látogatói a Duna-Ípoly Nemzeti Park Strázsahegyi Bemutató Központjának, ahol megismerkedhetnek környékünk növény- és állatvilágával, védett értékeinkkel. Folyamatosan nyomon követjük és részt veszünk a különféle fenntarthatóság témaköréhez kapcsolódó versenyeken (Duna Múzeum Víz világnapi internetes versenyek, Hermann Ottó, Kaán Károly, Közlekedésbiztonsági, kerékpáros, Környezetvédelmi, Richter, Diákolimpia, úszás, Hídfutás, stb.) Iskolánk kezdeményezésére az iskolánk közelében haladó főúton lévő gyalogátkelőhelyet lámpával szerelték fel, így tanulóink számára biztonságosabb lett az átkelés.

Egyre több tanuló jár gyalog vagy kerékpárral iskolába. Kerékpárjaikat biztonságos fedett helyen tárolhatják. Régre nyúló hagyomány iskolánkban a Föld napjának és a Madarak és fák napjának megünneplése. A Föld napján iskolatakarítást, kertrendezést szervezünk, a Madarak és fák napját pedig a szabadban szervezett programokkal tesszük érdekessé.

A felső iskolaudvaron illetve az alsó és felső udvar közötti domboldalon lévő fákra madáretetőket, odúkat helyeztünk ki, melyekért egy-egy osztály vállalt felelősséget. A madáretetőket a gyerekek technika órán és a napközis foglalkozásokon készítik.

Belső udvarunkat 2019-ben egy nagyszabású Családi nap keretében teljesen újjávarázsoltuk. „Újraterveztük” meghatározó kertrészünket, s a régi, elburjánzott növényzetet egy új növényekkel megtervezett kert váltotta. A következő tanévben előkertünk is újjászületett, mely máig nagy büszkeségünk.

Az iskola körfolyosóit rengeteg zöld növény teszi barátságossá, melyeket szintén diákjaink ápolnak, földrajzot tanító kollégánk irányítása mellett. Fokozottan figyelünk az energiatakarékosságra: villanyok lekapcsolása órák után, folydogáló WC-k, csapok „jelentése”. Ősszel és tavasszal papír-, ruhagyűjtési akciót szervezünk, melynek a bevételét az erdei iskola költségeinek csökkentésére használjuk. 2022-ben csatlakoztunk a „CseppetSem” programhoz, így már a háztartási elhasznált sütőolaj leadására is lehetőség nyílt iskolánkban. Az osztálytermekben elkülönítve gyűjtjük a papírhulladékot. A bejáratnál elhelyezett szárazelem gyűjtő edényt rendszeresen megtöltik tanulóink az otthonról hozott elemekkel. E mellett leadhatják a működésképtelen mobiltelefonokat is.

Nyomtatáskor, fénymásoláskor a lap mindkét oldalát használjuk. A be nem telt füzeteket a következő tanévben is használhatják. Elértük, hogy a tanulóink nagyobb hányada dobozban hozza a tízórait, így csökkent a műanyag csomagolóanyagok használata. Iskolai rendezvényeinken kerüljük az eldobható poharak, eszközök használatát. Részt veszünk az Európai Iskolagyümölcs Programban és az Iskolatej Programban. A gyerekeken keresztül a szülőket is próbáljuk meggyőzni az egészséges táplálkozás fontosságáról. 2022 szeptemberében Szupermenza lettünk. 2021-ben egy „kinti tanteremmel” bővült intézményünk. Talán az országban egyedülálló ez a tantermünk, mely nemcsak tanóráknak, hanem közösségi programoknak is vidám színhelye.

2022-ben elnyertük az Állatbarát iskola kitüntető címet, mely hatalmas megtiszteltetés számunkra, már csak azért is, mert az első országos pályázat, első nyertesei közt szerepeltünk.



1865  
Esztergom